

Sabbatsbergs sjukhus.

46 I e Br. 1912 Stockholm

Med.
Sjuko. ant.
Sjuko. sv.
Gy
o

Sabbatsbergs Sjukhus

1912

Handwritten text, possibly a signature or name, embossed in the center of the page.

Sabbatsbergs sjukhus

uppfördes under åren 1876—1878 för en kostnad af 918,131,62 kr. och togs i bruk den $21/1$ 1879. Sjukhuset hade då sammanlagdt 340 platser. Under de följande 25 åren tillkommo följande byggnader: en tvättinrättning (1884), tvenne evakuationspaviljonger (1886 och 1898) med 48 platser, entrébyggnad med operationsafdelning och sammanbindningsgång (1890), isoleringsbyggnad (1895) med 9 platser, tuberkulosafdelning (1899) med 32 platser, upptagningsanstalt för hastigt insjuknade (1901) med 15 platser samt ett konvalescenthem (1903) med 60 platser. Det sistnämnda har uppförts med donerade medel (108,000 kronor); för öfriga omförmälda nybyggnader har af staden anvisats tillsammans 262,400 kronor.

Uppslaget till de nu verkställda stora tillbyggnaderna kom närmast från hälsovårdsnämndens revisorer, som år 1902 framhöllo behofvet af en del utvidgningar vid Sabbatsbergs sjukhus. I anledning häraf framlade dess styrelse ett förslag, som sedermera omarbetades och utvidgades af en af hälsovårdsnämnden för ändamålet tillsatt kommitté. Dess förslag blef såsom väl kostsamt återremitteradt af beredningsutskottet, hvar efter en ny kommitté vidtog en del ändringar och förenklingar. Det sålunda reviderade förslaget godkändes af stadsfullmäktige den 22 april 1907 till utförande för en beräknad kostnad af 1,550,400 kr.

Sedan väckt förslag om inrättande af en stor gemensam kommunal tvättanstalt förfallit, anvisades den $17/2$ 1908 ytterligare 79,600 kronor till en tvättinrättning vid sjukhuset.

Vidare hafva stadsfullmäktige anslagit d. $18/12$ 1908 210,650 kronor till en särskild paviljong afsedd dels för sjuka lidande af åkommor i öron, näsa, svalg och strupe, dels för ögonpatienter, äfvensom den $18/12$ 1908 19,000 kronor för nybyggandet af en särskild röntgenafdelning.

Slutligen hafva anvisats till bestridande af ökade kostnader vid grundläggningsarbete och en hiss 46,000 kr., till en

mur mot Dalagatan 16,000 kr., till inredning af en gymnastiksal, till ändringar af den gamla operationsafdelningen och till korkmattor i äldre lokaler 12,415 kr. samt till omändringar i upptagningsanstalten 11,000 kr.

Anslagen till ny- och ombyggnader hafva från och med år 1907 utgjort 1,905,065 kr., hvarförutom till anskaffning af nya inventarier anvisats 175,000 kronor och till ordnandet af parken kring de nya byggnaderna 6,000 kronor.

De utförda arbetena hafva omfattat dels *nybyggnader*, dels genomgripande *omändringar* af en del äldre lokaler.

De förra äro:

1) 4 *paviljonger* medelst en sammanbindningsgång förenade dels sinsemellan, dels med det gamla sjukhuset och med en ny entrébyggnad invid Dalagatan; af dessa paviljonger, som rymma tillsammans 240 sjukplatser, äro 3 afsedda för sjuka å s. k. allmänna salar och 1 för sjuka i s. k. enskilda eller halfensskilda rum.

2) *ögon- och öronpaviljong*, en fristående byggnad med 2 afdelningar, hvardera om 24 platser.

3) *entrébyggnad* invid Dalagatan, inrymmande mottagnings- och polikliniker med en operationssal för polikliniska patienter, sysslomanskontor samt bostäder för portvakt, en del assistentläkare, syssloman, biträdande husmoder, sköterska vid polikliniken, elever och vaktmästare.

4) *ekonomibyggnad* med ångpanneanläggning, desinfektionsugn, tvätt, kök med dess bilokaler, matsalar för läkare, sköterskor och elever, manlig och kvinnlig betjäning samt bostäder för vid ångpanneanläggningen sysselsatt personal, drängar och en del af den kvinnliga betjäningen.

5) *operationsafdelning*, sammanbyggd med den förut befintliga, hvilken senare omändrats.

6) *röntgenafdelning*.

7) *obduktionslokaler* med *begravningskapell*.

Omändringar ha utförts å

8) *gamla administrationshuset*, i hvars två undre våningar inredts lokaler för laboratorier, hvarjämte apoteket utvidgats; hela öfre våningen har anordnats till bostäder för assistentläkarne.

9) *gamla köket*, som omändrats till *badafdelning*, hvarjämte det gamla badet delvis ombyggt.

10) *isoleringsafdelningen*, som tillökats med ett sjukrum och tre celler samt dessutom delvis ombyggt.

11) *upptagningsanstalten*, som erhållit en utgång till sjukhustomten samt värmeledning.

Nybyggnaderna påbörjades under december 1907 med uppförandet af begravningskapellet med obduktionslokalen, hvilka togos i bruk i februari 1909.

Till följd af oro på arbetsmarknaden och arbetarestrejker kunde anbud på öfriga arbeten ej infordras förr än till slutet af september 1908 och i slutet af oktober samma år blefvo de påbörjade. De slutfördes succesivt, så att ångpanneanläggningen var färdig redan i midten af oktober 1910, isoleringsafdelningen ungefär vid samma tid, ögon- och öronafdelningarne i slutet af november samma år, entréhuset och ekobyggnaden med dithörande lokaler i början af maj 1911, en del sjukpaviljonger i början af juli 1911, de öfriga i slutet af augusti samma år; gamla administrationshuset och den nya badafdelningen togs i bruk i början af december 1911, operationsafdelningarne i slutet af januari och den gamla badafdelningen i slutet af februari 1912.

Arkitekt och arbetsledare har varit arkitekten Gustaf Wickman och dagkontrollant arkitekten Lars Bäckvall,

konstruktör och kontrollant af:

ångpanneanläggningen: ingenjör A. Widell (mellersta Sveriges ångpanneförening),

värmeledningen: ingenjör W. Dahlgren,

gas, vatten- och aflöpsledningarne: ingenjör I. Berlien och efter hans frånfälle i oktober 1910 ingenjör O. Ström,

elektriska installationen: Elektriska pröfningsanstalten (ingenjör Y. Södersten),

hissanläggningen: ingenjör J. Hagerman.

Entreprenörer hafva varit för:

begravningskapellet-likhuset: byggmästaren G. Johansson, ögon- och öronafdelningen: ingenjör R. Herrström.

alla öfriga ny- och ombyggnader: byggmästarefirman I. E. Fryklund och efter dess obestånd i oktober 1910 Försäkringsaktiebolaget Hansa,

ångpanneanläggningen: Nya Aktiebolaget Atlas,

värmeledningen, inredningarne i kök och tvätt samt anordningarne för sterilisering: Värmelednings Aktiebolaget Calor,

gas, vatten- och afloppsledningar: P. A. Sjögren,
 installationen af elektriskt ljus och kraft: Elektriska Aktie-
 bolaget A. E. G.,
 hissänläggningen, i likhuset: Graham Brothers, i öfriga
 delar af sjukhuset: Allmänna Svenska Elektriska Bolaget,
 ringledningar: John Andersons Elektro-Tekn. Byrå Eftertr.
 (B. S. Järnh.),
 korkmattor: Myrstedt & Stern,
 inredningar: Stadens Byggnadskontor, Petterson & Alm
 samt Olaus Edlund.

I sitt utvidgade skick har sjukhuset följande antal sjuk-
 platser:

å den medicinska afdelningen 312 (förut 218), däraf 16
 i enskilda rum,

å den kirurgiska 259 (förut 124), däraf 16 i enskilda
 rum,

å den gynekologiska 60 (förut 26), däraf 4 i enskilda
 rum,

å ögonafdelningen 24, däraf 3 i enskilda rum,

å öronafdelningen 24, däraf 3 i enskilda rum,

å isoleringsafdelningen 12,

å upptagningsanstalten 15,

å de s. k. sommarpaviljongerna 48 samt

å Dannströmska Konvalescenthemmet 60;

jämte 2 i celler kunna således för sjukhusets behof fin-
 nas tillgängliga 816 sjukplatser.

Hela detta platsantal har frånsedt sommarpaviljongernas
 redan vid flere särskilda tillfällen varit i det närmaste taget i
 anspråk.

